

ΒΕΞ
1.17

Αρ. 216. 10341/2002

ΔΩΔΩΝΑΙΟΝ

ΦΩΞ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΕΥΧΟΣ 40ν

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1962

" Δ Ω Δ Ω Ν Α Ι Ο Ν Φ Ω Σ "

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΥ ΣΤΑΛΛΟΓΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ: Σ υ ν τ α κ τ ι κ ή ' Ε π ι τ ρ ο π ή

Σ υ ν δ ρ ο μ έ ς : ' Εσωτερικού έτησία Δραχ. 40

Νομικῶν προσώπων > 50

Τιμή τεύχους > 10

' Ε μ β ο σ μ α τ α : Διδασκαλικὸν Σύλλογον - Καπλάνειος 'Ιωάννινα

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

1) Διοικήσεις :	'Απολογισμὸς καὶ δραματισμοὶ	Σελ. 144
' 2) Εὐρωπιδου Σούφλα :	Ρουσὼ καὶ στενωπέρα πατριδα	> 146
3) Κ. Πλακούτση :	Τὸ γλωσσικὸ πρόβλημα τῆς ἑλλην. υπαίθρου καὶ τῶν ἀποδήμων ὁμογενῶν	> 149
4) Κ. Νικολαΐδη :	'Η ἐποχὴ μας καὶ τὰ μορφωτικὰ ἰδεώδη	> 156
5) Γρηγόρη Μασσαλά :	'Ο Δάσκαλος καὶ ἡ ἀγωγή τοῦ λόγου	> 160
6) R. COUSINET :	'Η ὑπακοὴ ἐξεταζομένη σὰν ἀρετὴ. (Μεταφρ.: Ν. Γκάνιου)	165
7) Βύρ. Βαρτζάκα :	'Ατομικοποιημένη διδ(λ)ία καὶ σχολικὴ πραγματικότης	> 174
8) Δημ. 'Αλιξίου :	'Ο μηχανικὸς πολιτισμὸς καὶ ὁ ἄνθρωπος	> 176
9) Δημ. Ζατμη :	Γύρω ἀπὸ τὴν ἀποστολὴν τοῦ δασκάλου	> 180
10) 'Αγγ. Δαλαγγέλη :	Περὶ σχολικῶν συνεταιρισμῶν	> 182
11) Εὐρήνης Καπερλίνη :	'Η ἐπιστήμη τῆς ἀγωγῆς	> 184
12) Στεφ. Μπέττη :	'Αναστάσιος Μοσφινοῦτης	> 188
13) Α.Ι.Χ. 'Ιωαννίτη :	'Ανέκδοτα ἀπ' τὴν ἐποχὴν τοῦ 'Αλῆ Πασᾶ 'Ιωαννίνων	> 192
14) Φώτη 'Ι. Παπαστεργίου :	Ματιὲς εἰς τὴν ποίησιν τοῦ Παλαμᾶ	> 194
15) Δημ. Βασιλάη :	Ντουσκάρια	> 205
16) Σπ. Μουσελίμη :	Τὸ ξόδι τῆς Φωτοῦλας	> 209
17) LAJONTAIN :	'Ο Τσαρλατάνος. (Μεταφρ. 'Αρσένη Γεροντικοῦ)	> 211
18) Βάσου Μπαρόμπα :	'Απτερὴ νίκη	> 212
19) Γεωργ. Βρέλλη :	'Ανίδεοι καὶ ἀμέτοχοι	> 216
ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ :		> 217
'Αναστ. Τσιόρα :	'Επιστολὴς	> 221
BIBΛΙΟΚΡΙΣΙΑ :		
1) Κ.Π. Λαζαροῦδη :	'Ελένης 'Αμτωνίου — Καραντώνη: «Σχολικὲς ἐφαρτές», καὶ	
2) Δημ. Πλάκου :	Γεωργίου Βαζάκα: «'Η αἰχμαλία τοῦ σχολείου»	> 222

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

- 1) ΔΗΜ. ΖΑΪΜΗΣ Πρόεδρος
- 2) ΦΙΛ. ΒΑΤΑΒΑΛΗΣ Ἀντιπρόεδρος
- 3) Κ. ΜΠΑΡΤΣΗΣ Γραμματεὺς
- 4) Δ. ΑΛΕΞΙΟΥΤ Ταμίας

- 5) ΑΘΗΝΑ ΚΟΥΡΤΗ Μέλος
- 6) Φ. ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ >
- 7) ΘΩΜ. ΚΡΑΒΑΡΗΣ >

Ὑπὸ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΣΟΥΡΛΑ, Παιδαγωγοῦ

Τὸ Πατριδογνωστικὸν Συναίσθημα τοῦ Rousseau

(Ἐνῶ συμπληροῦνται 250 χρόνια ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του)

ROUSSEAU καὶ ὀτενωτέρα πατρίδα

Ἄντικρύζοντας τὲς κορυφές τῶν βουνῶν
τῆς Γενέθλιας Γῆς μου, ἔνοιωθα τὴν
καρδιά μου νὰ πάλλει σφοδρότερον.

ROUSSEAU

I

Πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἑορτάζονται τὰ 250 χρόνια ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς γεννήσεως τοῦ **Rousseau**.

Στὰ 1712 γεννήθηκε στὴν Γενεύη τῆς Ἑλβετίας.

Στὰ 1728 ἐγκατέλειψε τὴν Γενέθλιαν Γῆν του γιὰ νὰ ξαναγυρίσει πάλιν στὰ 1754 καὶ στὰ 1756 νὰ ἐγκατασταθῆ ὀριστικῶς στὸ Παρίσι.

Θὰ ἔμενέ τις ἴσως μὲ τὴν ἐντύπωσιν—κατόπιν τῶν ὡς ἄνω χρονολογιῶν ποὺ ἐμφαίνουν τὰς περιπλανήσεις του—πῶς ὁ πλάνης αὐτὸς Συγγραφεὺς «τοῦ Αἰμιλίου»,(1) τοῦ «Κοινωνικοῦ Συμβολαίου»(2) καὶ τῶν «ἐξομολογήσεων»(3), εἶχε χαλαρώσει τοὺς δεσμοὺς μὲ τὴν Γενέθλια Γῆν του, καὶ πῶς ὁ δεσμὸς του μὲ τὸν χῶρον ποὺ εἶχε πρωταντικρῦσει τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἦτανε ἀσθενικός.

Καὶ ὁμως...

Τὰ πρῶτα παιδικὰ του χρόνια στὴ Γενέθλια Γῆν του, τὴν Γενεύη, εἶχαν ἀφίσει ἀνεξίτηλα τὰ ἴχνη τῶν δεσμῶν του.

Καὶ τώρα... ἄς δοῦμε μερικὸς Πατριδογνωστικὰς

1) **Emile**

2) **Contrat Social**

3) **Confesstones**

στοχασμούς του παρμένους από κάποιο ἔργο του τό ὁποῖον ἐπιγράφει ἡ «*La nouvelle Héloïse*». (1)

Ἄλλ' ἄς τοῦ δώσουμε τὸν λόγον.

II

«Ἀντικρύζοντας τὶς κορυφές τῶν βουνῶν τῆς Γενέθλιας Γῆς μου, ἔνοιωθα τὴν καρδιά μου νὰ πάλλει σφοδρότερον.

Ὁ κόσμος γιὰ μένα διαιρεῖται σὲ δυὸ περιοχές :

Σ' ἐκείνην ποὺ ὑπάρχει καὶ σ' ἐκείνην ποὺ δὲν ὑπάρχει.

Ἡ πρώτη ἐκτείνεται μπροστά μου, καὶ ὅταν ἀπομακρύνωμαι ἀπὸ κοντὰ τῆς σφίγγω τὴν καρδιά μου, ἀγωνιώντας πότε θὰ τὴν ξαναἶδῶ.

Εἶναι ὁ μόνος χώρος ποὺ κατοικεῖται. Ὁλος ὁ ὑπόλοιπος χώρος τῆς Οἰκουμένης εἶναι κενός.(2)

Καὶ ὅσο περισσότερο βρίσκομαι κοντὰ στὴν Ἑλβετία μου τόσο περισσότερο νοιώθω τὸν ἑαυτὸν μου συγκεκινημένον.

Ἡ στιγμή δὲ κατὰ τὴν ὁποῖαν ἀπὸ τὶς κορυφές τῆς *Jura*, ἀντικρύσα τὴν λίμνην τῆς Γενεύης - τῆς Γενέθλιας Γῆς μου, ἦτανε γιὰ μένα μιὰ στιγμή ἐκστάσεως, ἦτανε μιὰ στιγμή πλεόν ἢ συγκινητικῆ.

Ἡ θεὰ τῆς Γενέθλιας Γῆς μου, τῆς Γενεύης, αὐτῆς τῆς τόσο ἀγαπημένης Πατρίδος μου, εἶναι ἡ Χώρα γιὰ τῆς ὁποίας τὸν ἀποχωρισμόν, χεῖμαρρος δακρῶν εἶχεν πλημμυρίσει τὴν καρδιά μου.

Ὁ ἀέρας τῶν Ἀλπεων καθάριος καὶ ὑγιεινός, ἐνῶ ὁ γλυκὸς ἀέρας τῆς Γενέθλιας Γῆς μου πιὸ ἡδύτερος κι' ἀπὸ τὰ ἀρώματα τῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ Πατρίδα μου αὐτὴ ἡ τόσο πλουσία καὶ γόνιμος, μὲ τὸ μοναδικὸν τοπεῖον τῆς, τὸ πιὸ ὁμορφο ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ ἀντικρύσουν ἀνθρώπινα μάτια.

Τόσο θελκτικὴν διαμονὴν δὲν συνήνητησα γυρίζοντας ὄλον τὸν κόσμον.

Ἐπὶ πλεόν δέ :

Ἡ γλυκύτης τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους.

Τὸ εὐκρατές τοῦ κλίματος.

Ἡ διαύγεια τοῦ Οὐρανοῦ.

Θύμισες ποὺ συνοδεῖονται μὲ τὰ πιὸ γλυκὰ συναισθήματα, ὅλα αὐτὰ μὲ ὥπλισαν μὲ μιὰ δύναμη ἀκαταγώνιστη γιὰ ὀλη μου τὴ Ζωή.»

R o u s s e a u

III

Ἐτελειώσαμε. . . .

Ἴδου ἓνα σύντομο, ἀλλά : οὔτε πολὺ οὔτε λίγο, σὰν ἓνα Πατρι-

1) Rousseau, *La nouvelle Héloïse*

Ἄπὸ τὸ Κεφάλαιον ποὺ ἐπιγράφει :

Le Retout de Saint - Proux

2) *Ce lieu seul est habité. Tu le rente de l' Univers set viee*

R o u s s e a u,

δογμωστικό. Βροντοκύλισμα από τις πιά ψηλές κορφές των 'Ελβετικών' Άλπεων, πρὸς ὄλους τοὺς θλιβεροὺς Κοσμοπολίτας τῆς ἐποχῆς μας.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΟΥΡΛΑΣ

Παιδαγωγός

(1) Jean - Jacques Rousseau σὲ μιὰ φυσιοκρατικὴ στάση, συλλέγοντας βότανα ἐκ τῶν ἀγρῶν.

«Τὸ γλωσσικὸν πρόβλημα τῆς Ἑλληνικῆς ὑπαίδρου καὶ τῶν ἀποδήμων ὁμογενῶν»

Λίαν χαρακτηριστικοὶ καὶ ἐπιγραμμιατικοὶ εἶναι οἱ στίχοι τοῦ ποιητοῦ μας Ἀχιλλέως Παράσχου διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς Ἑλλάδος, τῆς αἰωνίας Ἑλλάδος.

«Ἑλλάς μου, δὲν σὲ ἔφθασε μάνα χαμμιὰ στὴ γέννα
Εἰς τὸ τραγοῦδι, στ' ἄρματα, στὴ λεβεντιά, στὴν πέννα.

Νεραῖδα εἰς τὰ πέλαγα,
Ἔς τὸν κάμπον ἀμαζόνα,
λιοντάοι ἐπάνω στὰ θουνά,
ἀετὸς εἰς τὸν αἰθέρα,
ἀηδόνη ἔς τὸ κελάδημα,
καὶ ἔς τὴν τιμὴ κορῶνα».

Καὶ δὲν ὑπερβάλλει ὁ ποιητὴς μας οὐδόλως τὴν πραγματικότητα, διότι τὴν περισσότερον εἶπεν ὁ ποιητὴς μας Ἀχιλλεὺς Παράσχος ἀπὸ τὸν μέγαν Γερμανὸν Ἑλληνιστὴν, ἀρχαιολόγον, θεησεκειολόγον, φιλόσοφον καὶ θεολόγον τὸν Βιλαμώβιτς;

Ἴδου τί λέγει ἐκεῖνος:

«Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἔχει τὴν ἡγεμονίαν τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος.

»Ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ στέκει ὑψηλότερα ἀπὸ κάθε ἄλλη, γιὰτὶ ἔχει τὸ προνόμιον νὰ εἶναι ἢ μητέρα τῆς ἐλευθερίας καὶ κάθε πολιτισμοῦ».

Ἴδου τί λέγει ἀκόμη καὶ ἕτερος ἐπιφανὴς Ἀγγλος ποιητὴς ὁ Σέλλεϊ:

«Ὅλοι εἴμαστε Ἕλληνες. Οἱ νόμοι μας, ἡ φιλολογία μας, ἡ Θεησεκεία μας, αἱ τέχναι μας, ἔχουν τὴν ῥίζην τους στὴν Ἑλλάδα. Ἡ μορφὴ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, ἔφθασαν ἐκεῖ στὴν τελειότητα». Ἴερὰν λοιπὸν ὑποχρέωσιν ἔχει ὁ καθένας μας, ὅχι νὰ ἐπαναπανθῆ εἰς τὰς πατρογονικὰς δάφνας, ἀλλὰ νὰ αἰσθανθῆ ὅτι εἶναι ζωντανὴ συνέχεια καὶ ἀκτινοβόλος ἐκπροσώπησις μιᾶς ἐνδόξου καὶ ἰσχυρᾶς κληρονομίας καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ ἀναπτύξῃ ἔντονον ἐργατικότητα, δραστηριότητα καὶ δημιουργικότητα, εἰς τὸν κύκλον τῆς ἀρμοδιότητός του.

Ἡ Ἑλλάς κατὰ κοινὴν καὶ ἐπίσημον ὁμολογίαν ἡμετέρων καὶ ξένων καὶ διὰ πάντα καλῆς πίστεως ἀνθρώπων, εἶναι ὄντως ὁ πνευματικὸς ἡγέτης τῆς ἀνθρωπότητος. Τούτων οὕτως ἐχόντων εἶναι φρονῶ ἐθνικῶς ἐπιζήμιον ἔαν ὅχι ἀπαράδεκτον νὰ ὑπάρχουν ἑλληνικαὶ περιοχαὶ καὶ διὰ τῆς ὑπαίδρου χώρας μὲ γνησιωτάτους ἑλληνικοὺς πληθυσμοὺς καὶ μάλιστα μετὰ μακροχρόνιον ἐλεύθερον βίον νὰ ὑπάρχουν λέγω Ἕλληνες, ἔστω καὶ ὀλίγοι, οἱ ὁποῖοι νὰ ὁμιλοῦν ὡς μη-